

Иймон калималари

16:48 / 27.03.2017 55494

Аҳмад Ҳодий Мақсудий роҳматуллоҳи алайҳнинг “Муаллимус соний” номли асарида бошланғич ўқувчилар учун “иймон калималари” алоҳида баён қилинган. Мазкур калималар ҳар бир мўмин киши билиши ва уларнинг маъноларига эътиқод қилиши зарур бўлган калималар ҳисобланади. Қуйида ушбу калималарнинг таржималари ва қисқача изоҳлари билан танишиб чиқамиз:

عَبْدِي طُؤْمَلَك

Ёқимли калима

عَلَّوْهُ لَأُوْسَرُوْ دَمَّحُمُؤْ لَأَلَّوْهُ لَأَلَّوْهُ

Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқдир, Муҳаммад алайҳиссалом Аллоҳнинг элчисидир.

Изоҳ: Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқдир деган сўздан У зотдан бошқа ибодат қилинишга ҳақли зот йўқдир, деган маъно тушунилади. Муҳаммад алайҳиссалом Аллоҳнинг элчисидир, деган сўздан қуйидаги маънолар тушунилади:

1. Муҳаммад алайҳиссалом Аллоҳ таолонинг танлаб олган бандаси;
2. Муҳаммад алайҳиссалом пайғамбарларнинг сўнгиси.

عَدَّوْهُ لَأَشَلَّوْهُ

Гувоҳлик калимаси

عَلَّوْهُ لَأُوْسَرُوْهُؤْ دَبَّعَؤْ دَمَّحُمُؤْ نَأَدَّوْهُ لَأَشَلَّوْهُ لَأَلَّوْهُ لَأَلَّوْهُ

Гувоҳлик бераман албатта Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқдир, яна гувоҳлик бераман албатта Муҳаммад алайҳиссалом Аллоҳнинг бандаси ва элчисидир.

Изоҳ: ушбу калималар айтувчисининг мусулмонлигига гувоҳлик берувчи калималар ҳисобланади.

وَإِذْ عُرِّقَتْ نَدَابُ بْنُ دُلَاجٍ لَمَّا كَفَرَ بِآيَاتِنَا فَجَاءَنَا بِالْحَدِيثِ الْغَدِيبِ وَأَرْسَلْنَا
كُنُوزًا مَلْعُولًا لِيُذَكِّرَ الَّذِينَ نَكَبُوا بِآيَاتِنَا وَلِيُنذِرَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بَعْدَ آلِمُنْذِرِينَ

Аллоҳдан мағфират сўрайман, Аллоҳдан мағфират сўрайман, Аллоҳ таолодан барча қасддан қилган гуноҳларимни ҳам ёки билмасдан қилиб қўйган яширин ва ошкора гуноҳларимни ҳам кечиритганини сўрайман. Унга биладиган гуноҳларимдан ҳам, билмайдиган гуноҳларимдан ҳам тавба қиламан. (Эй Аллоҳим) Албатта Сен барча ғайбларни билгувчи Зотсан.

Изоҳ: Ихлос билан “астағфируллоҳ” дейиш Аллоҳдан мағфират сўраш ҳисобланади. Аммо баъзи уламолар мазкур калималарни ҳам қўшиб айтишни афзалроқ санаганлар.

دَعْوَى الْمُؤْمِنِينَ

Улуғлаш калимаси

هَلْ لِيَابُ الْعَائِشَةَ وَرَبُّكَ اللَّهُ وَاللَّهُ الْعَلِيمُ وَاللَّهُ الْعَلِيمُ وَاللَّهُ الْعَلِيمُ وَاللَّهُ الْعَلِيمُ
نَسِيبًا لِلَّهِ رَازِقًا نَامِيًا نَكِيًّا مَلْأَسْنِيًّا مَلْأَمُونَكَ هَلْ لِيَابُ الْعَائِشَةَ
هَلْ لِيَابُ الْعَائِشَةَ هَلْ لِيَابُ الْعَائِشَةَ هَلْ لِيَابُ الْعَائِشَةَ هَلْ لِيَابُ الْعَائِشَةَ

Аллоҳни поклаб ёд этаман, ҳамду-сано Аллоҳгадир, Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқдир, Аллоҳ буюқдир, куч ҳам қувват ҳам олий ва улуғ бўлган Аллоҳ ёрдами биландир. Аллоҳ таолонинг хоҳлагани бўлган, хоҳламагани бўлмаган. Иймон - Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам Аллоҳ таолонинг ҳузуридан келтирган нарсани тил билан ифодалаш ва қалб билан тасдиқлашдир.

Изоҳ: Яъни маъсиятдан сақланиш ҳам, ибодат қилиш ҳам Аллоҳ таолонинг ёрдами билан амалга ошади.

Қалбан ишонини тасдиқлаш дейилади. Қалбий ишонч бандаларга яширин бўлгани сабабли унга далолат қиладиган бирор аломат лозим бўлади. Шунга кўра дунёда мўмин ҳисобланиш учун қалбий тасдиқни тил билан ифодалаш шарт қилиб қўйилган.

لَمْ يُؤْمَرْ بِإِيمَانٍ

Умумий иймон

هَمْ كَحَ اَعِي مَجُّ تَلْبَقَوْهَاتِ فَصَوَّوْهُنَّ اَمْ سَابَّوْهُ اَمْ كِهَلْ لِبَابُ تَنْمَآ

Аллоҳга Унинг исмлари ва сифатлари қандай бўлса худди шундай иймон келтирдим, ҳамда Унинг барча ҳукмларини қабул қилдим.

Изоҳ: Иймони мужмал деганда қатъий ишонилиши лозим бўлган калималарнинг қисқа ва лўндаси тушунилади. Кимга тавҳид илмининг дақиқ жойларидан бирор нарса мушкул келиб қолса дарҳол ушбу калималарни ихлос билан ўқиши ва зудлик билан уни биладиган кишидан сўраб олиши лозим бўлади.

لِّصَفِمْ نَ اَمْ يَا

Батафсил иймон

نَمْ هَرَّشَ وَ هَرِّيْ خَرْدَقْلَ وَ رَخَّ اَلْ اَمْ وَيْلَ وَ هَلْ سُرَّ وَ هَبُّ تُكَّ وَ وَ تَكَّ اَلَمْ وَ هَلْ لِبَابُ تَنْمَآ
تَمْ وَ لْ اَدْغَبْ تَعْ بَلْ اِ وَ اَلْ اَعْتَهَلْ

Аллоҳга, Унинг фаришталарига, китобларига, Пайғамбарларига, охират кунига, қадарнинг яхшиси ҳам ёмони ҳам Аллоҳ таолодан эканига, ўлгандан сўнг қайта тирилишга иймон келтирдим.

Изоҳ: Иймони муфассал деганда мўмин кишининг қатъий ишониши лозим бўлган нарсаларнинг асослари тушунилади.

Аллоҳ таолога ҳамду санолар, пайғамбаримиз Муҳаммад мустафога салавот ва саломлар бўлсин.

Абдулқодир Абдур Раҳим